

Classe des Sciences naturelles et médicales
Klasse voor Natuur- en Geneeskundige Wetenschappen

27.V.2025

Darwin's hofvijvers herbekeken: ichthyologisch onderzoek om veranderingen in Oost-Afrikaanse Grote meren te ontrafelen

door

Maarten VAN STEENBERGE*

TREFWOORDEN. — Albert Rift; Victoriameer; Nijlbaars; Cichlidae; Haplochromis; Visserij; Uitgebreide specimen; Collecties; Algae; Parasieten.

SAMENVATTING. — De meren van de noordelijke Albertine Rift en het gebied rond het Victoriameer leveren voedsel, water en transport aan miljoenen mensen. Deze meren zijn hotspots voor biodiversiteit en bevatten meer dan zeshonderd endemische vissoorten. De meeste hiervan behoren tot *Haplochromis* dat in deze meren soortenwolken vormde via explosieve soortvorming en adaptieve radiatie. Menselijke activiteiten, zoals overbevissing en de introductie van exoten, leidden tot een ineenstorting van verschillende visserijen in deze meren, en tot een uitsterving van verschillende vissoorten. Historische collecties van vissen uit deze meren zijn beschikbaar in natuurhistorische musea. We zullen 'uitgebreide specimens' bestuderen: vissen, maar ook hun parasieten en prooien, die er samen mee bewaard werden. Door deze 'verborgen' collecties te bestuderen, hopen we veranderingen van ecosystemen te kunnen reconstrueren en hun oorzaken ontdekken.

KEYWORDS. — Albertin Rift; Lake Victoria; Nile Perch; Cichlidae; Haplochromis; Fisheries; Extended Specimen; Collections; Algae; Parasites.

SUMMARY. — *Revisiting Darwin's Dreamponds: Ichthyological Research to document Changes in the East African Great Lakes.* — The lakes of the northern Albertine Rift and the Lake Victoria region are crucial for food, water, and transportation for millions of people. These lakes are biodiversity hotspots containing over seven hundred endemic fish species. Most of these belong to *Haplochromis*, which have formed species flocks through rapid speciation and adaptive radiation. Human activities, such as overfishing and the introduction of alien species, have led to ecosystem degradation, including fisheries' collapse and extinction events. Historical collections of fishes from these lakes are available in natural history museums. We will study 'extended specimens', i.e. fish vouchers and their parasites and prey items. By studying these 'hidden' collections we hope to trace back the ecosystem changes and discover their causes.

*Taxonomy and Phylogeny, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen.
Email : mvansteenberge@naturalsciences.be